

Euroopa Investeerimispank

Pettustevastane poliitika

Euroopa Investeerimispanka tegevuses keelatud käitumise
ennetamise ja tõkestamise poliitika

POLIITIKAMEETMED KEELATUD KÄITUMISE VÄLTIMISEKS JA TÕKESTAMISEKS EUROOPA INVESTEERIMISPANGA TEGEVUSES („EIP PETTUSTEVASTANE POLIITIKA”)

- EIP ei luba oma tegevuses või tehingutes keelatud käitumist (s.o korrupsioon, pettus, kuritahtlik kokkumäng, sund, takistamine, rahapesu ja terrorismi rahastamine).
- Kahtlustustest võib teatada vihjetelefonil (+352 4379 87441), faksi (+352 4379 64000) või e-posti teel aadressil investigations@eib.org. Teise võimalusena võib kahtlustustest teatada otse Euroopa Pettuste vastasele Ametile (OLAF).

I. PREAMBUL

1. Käesolevas dokumendis esitatakse Euroopa Investeerimispanka (EIP või pank) poliitika korrupsiooni, pettuse, kuritahtliku kokkumängu, sunni, takistamise, rahapesu ja terrorismi rahastamise (koos „keelatud käitumine”) vältimiseks ja tõkestamiseks EIP tegevuses. See uuendab ja asendab EIP 8. aprilli 2008. aasta pettuste vastase poliitika.
2. EIP pettuste vastase poliitika ja EIP uurimise läbiviimise voli õiguslik alus on:
 - (i) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artikkel 325;
 - (ii) EIP põhikirja artikkel 18;
 - (iii) nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 966/2012;
 - (iv) EIP juhatajate nõukogu 27. juuli 2004. aasta otsus EIP koostöö kohta OLAFiga.
3. Rooma lepinguga loodud EIP on Euroopa Liidu finantseerimisorgan. Selles staatuses tegutseb pank kooskõlas ELi õigusraamistikuga ja tema jaoks on siduv EIP põhikiri, mille artikkel 18 sätestab:

„Pank [tagab] oma rahastamistingutes [...] oma vahendite kasutamise liidu huvides nii mõistlikult kui võimalik.”
4. Pank tagab seega, et tema laene kasutatakse ettenähtud otstarbel. Sellega seoses püüab pank tagada, et tema tegevuses ei esine keelatud käitumist.
5. Järelikult teeb pank tööd selleks, et keelatud käitumist vältida ja tõkestada ning, kui seda esineb, siis käsitleb seda õigeaegselt ja viivitamatult. Selleks võetakse vastu ka uurimismenetlus.
6. Sellega seoses ja püüdes ühtlustada oma poliitikameetmeid ja menetlusi rahvusvahelise tavaga, on pank teadlik põhimõtetest, mis on sätestatud: (i) Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni korrupsioonivastases konventsioonis¹; (ii) Majanduskoostöö ja Arengu

1

Organisatsiooni konventsioonis rahvusvahelistes äritehingutes välisriigi ametnikele altkäemaksu andmise vastase võitluse kohta²; (iii) Euroopa Nõukogu korruptsiooni kriminaalõigusliku reguleerimise konventsioonis³; (iv) rahapesuvastase töökonna soovitus⁴ ja (iv) Rahvusvahelise Finantsasutuse (IFI) korruptsioonivastase rakkerühma ühtses raamlepingus⁵.

II. ALUSPÕHIMÕTTED

7. EIP juhtorganite liikmed ja personal, EIP projektidega seotud osapooled, vastas pooled ja partnerid (mõlemad, nagu on määratletud punktis 9 allpool) tagavad kogu EIP tegevuses kõrgeima aususe ja tõhususe taseme. EIP ei luba keelatud käitumist oma tegevuses.
8. (i) Igasugusest keelatud käitumisest, mida esineb, tuleb kohe teatada ja seda tuleb põhjalikult ja õiglaselt uurida; üleastujaid karistatakse vastavalt kehtivatele poliitikameetmetele ja menetlustele; ning võetakse asjakohased õigusmeetmed väärkasutatud rahaliste vahendite tagasisaamiseks.
(ii) Väidetavaid keelatud käitumise juhtusid uurib panga peainspeksioon oma pettuste uurimise osakonna kaudu.
(iii) EIP pettuste uurimise osakond töötab tihedas partnerluses OLAFiga.

III. POLIITIKA KOHALDAMISALA

9. Käesolevat poliitikat kohaldatakse kogu EIP tegevuses, kaasa arvatud projektides, mida EIP rahastab kolmandate isikute ressursside ja panga enda nimel korraldatud hangete abil. Poliitikat kohaldatakse järgmiste isikute ja üksuste suhtes:
 - a. EIP direktorite nõukogu liikmed, halduskomitee, personal ja konsultandid, olenemata nende ametikohast, ametiastmest või teenistusaja pikkusest (edaspidi „EIP juhtorganite liikmed ja personal”);
 - b. laenuvõtjad, projektiteostajad, töövõtjad, alltöövõtjad, konsultandid, tarnijad, laenusaaajad (olenevalt juhust) ja EIP rahastatud tegevuses osalevad asjaomased isikud või üksused üldiselt (edaspidi „projektidega seotud osapooled”);
 - c. konsultandid, tarnijad, teenusepakkujad ja teised EIP enda nimel korraldatud hangetes osalevad isikud või üksused, ning
 - d. kõik vastas pooled ja teised isikud, kelle kaudu EIP tegutseb oma vahendite kogumise või sularahahalduse tegevuses (punktid c ja d koos edaspidi „teised EIP vastas pooled ja partnerid”).

² <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/oecdantibriberyconvention.htm>

³ <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/173.htm>

⁴ <http://www.fatf-gafi.org/topics/fatfrecommendations/>

⁵ <http://www.eib.org/about/documents/ifi-anti-corruption-task-force-uniform-framework.htm>

IV. MÕISTED

10. Käesoleva poliitika kohaselt hõlmab keelatud käitumine korruptsiooni, pettust, sundi, kuritahtlikku kokkumängu, takistamist, rahapesu ja terrorismi rahastamist, mis on määratletud järgmiselt:⁶

- a. korruptiivne võte – millegi väärtusliku otsene või kaudne pakkumine, andmine, vastuvõtmine või nõudmine selleks, et teise osapoole tegusid kohatult mõjutada;
- b. petturlik võte – tegu või tegevusetus, sealhulgas väärsti esitus, mis teadlikult või hooletusest eksitab või püüab eksitada osapoolt, et saada rahalist või muud kasu või vältida kohustust;⁷
- c. sunnivõte – osapoole või tema omandi otsene või kaudne olukorra halvendamine või kahjustamine või olukorra halvendada või kahjustada ähvardamine, selleks et osapoole tegusid kohatult mõjutada;
- d. kuritahtliku kokkumängu võte – kokkulepe kahe või enama osapoole vahel selleks, et saavutada kohatut eesmärki, sealhulgas kohatult mõjutada teise osapoole tegusid;
- e. segav võte – (a) uurimise tõendusmaterjalide tahtlik hävitamine, võltsimine, muutmine või varjamine; ja/või osapoole ähvardamine, ahistamine või hirmutamine selleks, et ta ei avaldaks talle teada olevaid uurimise seisukohast olulisi asjaolusid või ei jätkaks uurimist, või (b) teod EIP lepinguliste auditiõiguste teostamise või teabele juurdepääsu oluliseks takistamiseks või pangandus-, reguleerival või kontrolliasutusel või muul Euroopa Liidu või liikmesriigi samaväärsel organil seaduse, määruse või lepingu alusel või sellise seaduse, määruse või lepingu rakendamiseks EIP sõlmitud kokkuleppe kohaselt olevate õiguste teostamise takistamiseks.

Rahapesu ja terrorismi rahastamise mõisted on määratletud EÜ direktiivides⁸ rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta, muudetud ja täiendatud kujul (edaspidi „rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise direktiiv”), järgmiselt:

- f. rahapesu –
 - (i) vara muundamine või ülekandmine, kui on teada, et selline vara on saadud kuritegelikust tegevusest või selles osalemisest, eesmärgiga varjata või hoida saladuses vara ebaseaduslikku päritolu või abistada kuritegelikus tegevuses osalenud isikut, et ta saaks hoiduda oma tegude õiguslikest tagajärgedest;
 - (ii) vara tõelise olemuse, päritolu, asukoha, käsutamiseviisi, ümberpaigutamise, omandiõiguse või muude varaga seotud õiguste varjamine või saladuses hoidmine, kui on teada, et selline vara on saadud kuritegelikust tegevusest või selles osalemisest;
 - (iii) vara omandamine, valdamine või kasutamine, kui selle vastu võtmisel on teada, et selline vara on saadud kuritegelikust tegevusest või selles osalemisest;

⁶ Punktides a–d määratletud mõisted on võetud 2006. aasta septembris seitsme suurema rahvusvahelise finantsasutuse, sealhulgas EIP juhtide vahel kokku lepitud „Ühtsest pettuse ja korruptsiooni vältimise ja nende vastu võitlemise raamlepingust” – vt joonealune märkus 5.

⁷ See võib hõlmata maksupettust.

⁸ Praegu direktiivid 2005/60 ja 2006/70; teised ELi õigusaktid pettuse aspektide ja muude ebaseaduslike tegude kohta on muu hulgas järgmised õigusaktid muudetud ja täiendatud kujul:

. EÜ direktiivid 2004/17 ja 2004/18 riigihangete kohta;

. EÜ direktiiv 2003/6 siseriingitehingute ja turuga manipuleerimise (turu kuritarvitamise) kohta, ning

. nõukogu määrus (EÜ) 881/2002, millega kehtestatakse loetelu isikutest, kelle suhtes kehtestatakse eripiirangud, viimati muudetud määrusega (EÜ) 1685/2006, ning Euroopa Liidu Nõukogu 29. mai 2006. aasta ühine seisukoht 2006/380/ÜVJP.

(iv) eeltoodud alapunktides nimetatud tegudes osalemine, seotus nendega, nende toimepanemise katsed ning nende kaasaaitamine ja kihutamine või nende soodustamine või nendeks nõuandmine.

- g. Terrorismi rahastamine – otseselt või kaudselt rahaliste vahendite eraldamine või kogumine igasuguste vahendite abil kavatsusega neid kasutada või teadmiselega, et neid kasutatakse täielikult või osaliselt selleks, et panna toime õigusrikkumine nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuse 2002/475/JSK (terrorismiga võitlemise kohta) artiklite 1 kuni 4 tähenduses⁹.

V. MEETMED KEELATUD KÄITUMISE VÄLTIMISEKS JA TÕKESTAMISEKS

(A) Üldiselt

11. ELTLi artikkel 325 sätestab:

„Liit ja liikmesriigid võitlevad kelmuste ja muu liidu finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevuse vastu käesoleva artikli kohaselt võetavate meetmetega, mis toimivad tõkestavalt ja tagavad liikmesriikides ning liidu institutsioonides, organites ja asutustes tõhusa kaitse.”

12. Lisaks on EIP põhikirjas sätestatud, et pank tagab oma vahendite kasutamise liidu huvides nii mõistlikult kui võimalik.
13. Seega peavad panga rahastamistehingute tingimused tagama tõhusa kaitse ja tõkestusmeetmed keelatud käitumise vastu.
14. Täpsemalt sisaldavad EIP hankejuhised rida meetmeid selleks, et tagada hangetes läbipaistvus ja ausus, ning EIP rahastamisdokumendid peavad sisaldama asjakohaseid panga ja teiste ELi pädevate institutsioonide lepingulisi kontrolliõigusi ja teabele juurdepääsu õigusi.

(B) Projektide hindamine ja aususe hoolsuskohustus

15. EIP rakendab hoolsusmeetmeid kõikide uute vastaspoolte suhtes kliendi tundmise põhimõttel ja kõikide uute tehingute suhtes, et tuvastada võimalikke nõuetele vastavuse või aususe probleeme. Selliseid hoolsusmeetmeid rakendatakse kooskõlas rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise direktiivide põhioletustega ja võrdväärsete rahvusvaheliste finantsasutuste standarditega vastavalt panga menetlustes kehtivatele tingimustele.
16. EIP tehinguosakonnad on esimene kaitsering keelatud käitumise vältimiseks projektide hindamise protsessi kaudu. Need osakonnad on esimene ring projektide hindamise protsessis võimalike aususeprobleemide tuvastamiseks, kuna nad tunnevad võimalikke projektiteostajaid, laenuvõtjaid ja projektide ettevõtmise asjaolusid. Laenu hindamise protsessis ilmnevatest aususeprobleemidest teatatakse õigeaegselt EIP vastavuskontrolli juhi büroole.

⁹ EÜT L 164, 22.6.2002, lk 3.

Need on muu hulgas rünnakud inimelu vastu, mis võivad põhjustada surma; inimrööv, riikliku või avaliku rajatise tõsine kahjustamine, õhusõiduki, laeva või muu veovahendi ebaseaduslik hõivamine, tuuma-, bio- või keemiarelvade valmistamine, valduses hoidmine, omandamine, vedu, tamimine või kasutamine, ohtlike ainete vabastamine või tulekahjude, plahvatuste või üleujutuste põhjustamine, et ohustada inimelu, veevarustuse häirimine või katkestamine (artikkel 1), terrorirühmitusega seotud õigusrikkumised (artikkel 2), röövimine, väljapressimine või dokumentide võltsimine (artikkel 3) õigusrikkumisele üleskutsumine, sellele kaasaaitamine või sellele kihutamine ning artiklites 1–3 nimetatud õigusrikkumiste katsed (artikkel 4).

17. Vastavuskontrolli juhi büroo vastutusallas on: i) oluliste aususe või nõuetele vastavuse probleemide hindamine; ii) võimalike õiguskaitselahendite ja riskileevendusmeetmete kindlakstegemine, kui neid on; ning iii) sellistest probleemidest õigeaegselt teatamine:

- panga juhtkonnale, et see otsustaks, kas asjaomast ärisuhet jätkata või see lõpetada, ning, vajaduse korral,
- pettuste uurimise osakonnale edasiseks uurimiseks, vastavalt kohaldatavatele panga menetlustele.

Võimalike nõuetele vastavuse ja aususe probleemide varajane tuvastamine hindamisetapis võimaldab pangal vältida sellistesse ärisuhetesse astumist või sellise tegevuse teostamist, mis võiks tekitada EIP-le tõsise finants- või maineriski, ning see aitab üldiselt parandada ausust ja läbipaistvust majanduskeskkonnas, kus pank tegutseb.

(C) ELi laenutehingud

18. (i) Euroopa Liidu riikides, kellele EIP annab laenu, on kehtestatud õigusaktid eesmärgiga tagada läbipaistvus ja ausus (kaasa arvatud hankeprotsessis, eelkõige EÜ direktiivid 2004/17, 2004/18 ja 89/665 ning 92/13).

(ii) EIP rahastatud ELi projektide hankeprotsess peab vastama eespool nimetatud direktiividele, nagu need on kohaldatavad, ja teistele EIP hankejuhistes sätestatud eeskirjadele.

(iii) Panga kohus on seega vajalikul määral kontrollida vastavust kohaldatavatele ELi õigusaktidele ja, olenevalt juhust, viia kooskõlas ELTLi artikliga 325 läbi kõik uurimised ja võtta kõik vajalikud meetmed selleks, et vältida ja tõkestada keelatud käitumist seoses EIP tegevusega ning seda tehes tagada panga vahendite mõistlik kasutamine liidu huvides¹⁰.

(D) Laenutehingud väljaspool ELi

19. (i) Väljaspool Euroopa Liitu, kus ELi riigihankedirektiivid ei kehti, nõuab pank siiski, et järgitaks nende direktiivide põhimehhanismi, vajalike menetluslike kohandustega.

(ii) Seepärast on EIP rakendanud rea olulisi meetmeid, et tagada, et keelatud käitumise vältimiseks ja tõkestamiseks kehtiksid samaväärsed kaitsestandardid ja meetmed nagu ELis. Neid on kirjeldatud allpool.

20. Hankejuhised sisaldavad väljaspool ELi toimuvate rahastamistehingute puhul üldreeglina nõuet, et asjaomased pakkujad/töövõtjad täidavad „aususkohustust” projektiteostaja ees, mis hõlmab deklaratsiooni, et pakkuja/töövõtja, nagu ka ühissettevõtjate partnerite, nende nimel nõuetekohase volitusega või neile teadaolevalt või nende nõusolekul tegutsevate või nende võimaldatud esindajate või alltöövõtjate, kui neid on, tegevuses ei esine neile teadaolevatel andmetel hetkel ega tulevikus keelatud käitumist seoses pakkumisprotsessiga või lepingu täitmisega.

21. Aususkohustus hõlmab ka töövõtja ettevõtmisi seoses keelatud käitumisest teatamise, kontrolliõiguste ja arvepidamisega.

¹⁰ Nagu on sätestatud EIP põhikirjas

(E) Rahastamislepingud

22. Panga rahastamislepingud sisaldavad asjakohaseid lepingusätteid keelatud käitumise vältimiseks ja tõkestamiseks.

(F) Projekti rakendamise järelevalve

23. EIP tehingutega seotud töötajate poolne projekti järelevalve pärast asjaomas(t)e rahastamislepingu(te) allkirjastamist toimub eesmärgiga tagada, et lepingu alusel EIP rahastatavat projekti rakendatakse, nagu kavandatud, ja esinevaid riske juhitakse nõuetekohaselt.

24. Projektide rakendamise järelevalvesse on regulaarselt kaasatud vastavuskontrolli juhi büroo panga tegevuse kestva järelevalve väga olulise osana. Sellise järelevalve eesmärk on tuvastada aususe ja nõuetele vastavuse probleeme, mis võivad tekkida pärast projekti hindamise etappi, kaasa arvatud, aga mitte ainult ümberstruktureerimise ja omandi ülemineku juhtudel.

25. Sellistest olulistest aususe või nõuetele vastavuse probleemidest teatatakse kohe panga juhtorganitele, et nad otsustaksid, kuidas on kohane toimida, koos konkreetsete soovitusetega võimalike õiguskaitsemeetmete ja riski leevendavate tegurite kohta, kui need on olemas.

26. Lisaks tavapärasele projektide järelevalvele võib EIP pettuste uurimise osakond läbi viia ennetavat aususeanalüüsi. Ennetava aususeanalüüsi eesmärgid on:

- (i) aidata keelatud käitumist ennetada ja varakult tuvastada;
- (ii) määrata kindlaks, kas lepinguid rakendatakse tingimuste kohaselt;
- (iii) tagada, et EIP rahalisi vahendeid on kasutatud sihipäraselt, ja
- (iv) teha soovitusi parandusteks põhimõtetes, menetlustes ja kontrollides, et ohjata keelatud käitumise võimalusi käimasolevates ja tulevastes projektides.

Projektid valitakse ennetava aususeanalüüsi jaoks sõltumatult pettuste uurimise osakonnast üksikasjaliku riskihindamisprotsessi kaudu. Ennetava aususeanalüüsi jaoks väljavalitud projekte analüüsitakse põhjalikult, et teha kindlaks võimalikke keelatud käitumise näitajaid.

(G) Panga käsutuses olevad karistused ja õiguskaitselahendid**(a) Lepingulised õiguskaitselahendid**

27. EIP rahastamislepingud sisaldavad asjakohaseid õiguskaitselahendeid rahastamislepingutest tulenevate asjaomaste kohustuste rikkumistega tegelemiseks. Sellised õiguskaitselahendid võivad olla õigus peatada väljamaksed või nõuda laenu (või selle osa) ennetähtaegset tagasimaksmist.

28. Vajaduse korral võtab pank ka õigusmeetmeid väärkasutatud rahaliste vahendite tagasisaamiseks.

(b) Õiguskaitselahendid ja karistused hangetes

29. (i) Kui on tõendatud, et projekti osapool on hankeprotsessis või projekti rakendamise ajal toiminud keelatud viisil, võib pank lisaks:

- a. nõuda keelatud käitumise asjakohast heastamist panka rahuldaval viisil;
- b. kuulutada sellise projekti osapoole lepingu sõlmimiseks kõlbmatuks ja/või

- c. jätta andmata panga kinnitus selle kohta, et pangal ei ole lepingu sõlmimisele vastuväiteid, ning kohaldada asjakohaseid lepingulisi õiguskaitselahendusi, mis võivad hõlmata lepingu peatamist ja ülesütlemist, välja arvatud juhul, kui keelatud käitumine on heastatud panka rahuldaval viisil.

(ii) Sellele lisaks jäetakse ELi-siseste projektide puhul vastavalt EÜ direktiivi 2004/18 artikli 45 lõikele 1 ja direktiivi 2004/17 artikli 54 lõikele 4 kandidaat või pakkuja, kes on lõpliku kohtuotsusega süüdi mõistetud osalemises kuritegelikus organisatsioonis, korrupsioonis, pettuses või rahapesus (terrorismi rahastamine lisati loetellu hiljem¹¹), millest projektiteostaja on teadlik, panga rahastatavatest projektidest välja ajaks, mille pikkus sõltub õiguserikkumise raskusastmest.

(c) EIP väljajätmissprotsess

30. Keelatud käitumiselt tabatud üksikisiku või üksuse võib EIP rahastatud projektidest või tehingutest (sealhulgas finantstehingutest) kooskõlas EIP väljajätmissmenetluses sätestatud tingimuste ja protsessidega välja jätta.
31. EIP jätab üksikisiku või üksuse EIP rahastatud projektidest või tehingutest vastavalt panga väljajätmissmenetluse sätetele välja, kui isik või üksus on kantud menetlusest väljajätmise keskandmebaasi, mida peab Euroopa Komisjon.
32. EIP väljajätmissmenetlus sisaldab sätet, mis lubab pangal sõlmida üksikisikute või üksustega, kes on väidetavalt käitunud keelatud viisil, kompromisskõkkuleppeid. Sellised läbirääkimised võivad lahendada nende vastu algatatud asja (üljeni või osaliselt), panga ja asjaosalis(t)e osapool(t)e vahelises kompromisskõkkuleppes sätestatud tingimuste alusel.

(H) Meetmed EIP sularahahalduse ja vahendite kogumise tehingute puhul

33. EIP on rakendanud meetmeid oma sularahahalduse ja vahendite kogumise tehingutes keelatud käitumise vältimiseks ja tõkestamiseks, näiteks:
 - a. vastaspoolte hoolsusmeetmed sularahahalduse ja vahendite kogumise tehingute puhul koostöös talituste ja vastavuskontrolli juhi bürooga, kooskõlas panga kohaldatavate menetlustega;
 - b. aususe ja nõuetele vastavuse analüüs kõikide uute toodete puhul uute toodete komitee poolt, kuhu kuuluvad esindajad vastavuskontrolli juhi büroost ja kõikidest asjaomastest talitustest;
 - c. Sularahahalduse tehingud tehakse kooskõlas Finantsturgude Liidu (ACI) koostatud rahvusvahelises koodeksis sätestatud põhimõtetega (edaspidi: „näidiskoodeks“);
 - d. Vahendite kogumise ja sularahahalduse tehinguid tehakse ainult hea mainega vastaspooltega, kohaldades rangeid nõuetele vastavuse meetmeid. Neid vastaspooli (nt peamised juhid, kelle on nõuetekohaselt heaks kiitnud ja volitanud juhtkond) jälgib pidevalt riskijuhtimise direktoraat ja need vaatab vajaduse korral läbi vastavuskontrolli juhi büroo;
 - e. Tehingud (kaasa arvatud hinnakujundusküsimused) dokumenteeritakse, telefonikõned salvestatakse, tehingumahtu iga vastaspoolega jälgitakse hoolikalt ja auditeeritakse regulaarselt nii pangasiseselt sisekontrolliraamistikus kui ka välisauditi korras;
 - f. Portfelliinvesteeringute puhul, mille suhtes kohaldatakse tulemuslikkuse meetmeid, kirjendatakse kõik tehingu kontekstis konsulteeritud vastaspooltelt saadud hinnad ja hoitakse võrdluseks alles;
 - g. EIP võlakirjade turult tagasiostmise kontekstis määratakse hinnad kooskõlas siseülekandehinnaga ja EIP tegutseb ainult investoripoolsest tehinguhuvist

¹¹ Vt direktiivid 2005/60 ja 2006/70.

- ajendatud nn pöördpäringute (*reverse inquiry*) põhjal ega tegele aktiivselt olemasolevate võimaluste leidmisega, et neid tagasi osta, ning
- h. EIP tagab range ülesannete lahususe oma esinduspoole ehk *front office*'i ja tehingupoole ehk *back office*'i vahel ning sõltumatu hinnakujundustingimuste kontrolli riskijuhtimise direktoraadi poolt.

(I) EIP juhtorganite liikmete ja personali suhtes kohaldatavad meetmed

34. Vastavuskontrolli juhi büroo EIP-s vastutab muu hulgas töötajate tegevusjuhendi¹² ja halduskomitee tegevusjuhendi haldamise eest küsimustes, mis ei kuulu eetika- ja vastavuskomisjoni kohaldamisalasse¹³.
35. **Juhtorganite ja personali tegevusjuhendid:** EIP juhtorganite liikmed ja personal peavad täitma neile kohaldatavates vastavates tegevusjuhendites sätestatud käitumiseeskirju ja eetikastandardeid¹⁴, kaasa arvatud keelatud käitumise kohta. Nende täitmata jätmise korral võetakse asjaomase EIP juhtorgani liige või töötaja distsiplinaarvastutusele kooskõlas vastavalt juhtorganite liikmete ja personali suhtes kohaldatavate eeskirjadega ning kohtulikule vastutusele.
36. **Aususpoliitika ja vastavusharta**¹⁵: See nõuab, et panga juhtorganite liikmed ja personal täidaksid kõiki kohaldatavaid EIP eeskirju ja määrusi, kaasa arvatud riigi õigusnorme.

VI. KEELATUD KÄITUMISE KAHTLUSTUSTEST TEATAMISE KOHUSTUS

(A) EIP töötajate teatamiskohustus

37. EIP rikkumistest teatamise poliitikas¹⁶ on sätestatud töötajatele kõikehõlmav raamistik keelatud käitumise kahtlustustest teatamiseks.
38. Rikkumistest teatamise poliitika ja töötajate tegevusjuhendi alusel on EIP töötajad kohustatud teatama kahtlustatavatest ebaseadusliku käitumise juhtudest panga tegevuses, raske üleastumise või panga eeskirjade, poliitika põhimõtete või suuniste raske rikkumise juhtudest või tegudest, mis kahjustavad või võivad kahjustada panga missiooni või mainet, kohe pärast nendest teada saamist.

(B) EIP projektidega seotud osapoolte teatamiskohustus

39. Laenuvõtjad on kohustatud teatama pangale asjaolud või andmed seoses võimaliku keelatud käitumisega.
40. Aususkohustuse kohaselt peavad pakkujad, töövõtjad, alltöövõtjad, tarnijad ja konsultandid teatama projektiteostajale keelatud käitumisest, mis on saanud teatavaks mis tahes isikule nende organisatsioonis, kelle kohus on tagada aususkohustuse täitmine.

(C) Teatamise kord

¹² http://www.eib.org/Attachments/thematic/code_conduct_staff_en.pdf

¹³ Eetika- ja vastavuskomisjoni pädevus EIP halduskomitee liikmete suhtes on kindlaks määratud kohaldatavas tegevusjuhendis: http://www.eib.org/attachments/thematic/code_conduct_MC_en.pdf

¹⁴ EIP töötajate tegevusjuhendi sätted laienevad töövõtjatele ja konsultantidele vastavalt nende lepingute tingimustele.

¹⁵ http://www.eib.org/Attachments/general/occo_charter_en.pdf

¹⁶ <http://www.eib.org/infocentre/publications/all/complaints-mechanism-policy.htm>

41. Kõik EIP töötajate, EIP projektidega seotud osapoolte, teiste vastaspoolte ja partnerite või üldsuse (kaasa arvatud kodanikuühiskonna) liikmete väited kahtlustatava keelatud käitumise kohta tuleks käesoleva poliitika alusel teatada EIP pettuste uurimise osakonnale, kes kinnitab väite kättesaamist. Teatada võib:

- kirja teel¹⁷;
- e-aadressil investigations@eib.org;
- veebivormi kaudu EIP veebisaidilt¹⁸;
- telefoni teel (+352 4379 87441) või
- faksi teel (+352 4379 64 000).¹⁹

(D) Sõltumatu kaebuste lahendamise kord

42. Lisaks väidetele keelatud käitumise kohta võib iga isik või rühm, kes usub, et tegemist on olnud haldusomavoli juhuga EIP Grupis, esitada EIP kaebuste lahendamise korra alusel²⁰ EIP peasekretärile kaebuse.

(E) Töötajate kaitse ja välised kaebuse esitajad

43. Kõiki väiteid keelatud käitumise kohta käsitleb EIP (vastavalt punktidele 55 ja 56 allpool) rangelt konfidentsiaalsetena ning neid võib esitada anonüümselt.

44. EIP töötajate teatatud juhtude suhtes on töötajate tegevusjuhendis ja EIP rikkumistest teatamise poliitikas sätestatud, et pank tagab töötajatele, kes teatavad heauskselt kahtlustatavatest üleastumistest, konfidentsiaalsuse, ning et nendele töötajatele on tagatud panga abi ja kaitse.

¹⁷ The Head of the Fraud Investigations Division, European Investment Bank, 100 Bd. Konrad Adenauer, L-2950 Luxembourg

¹⁸ <http://www.eib.org/infocentre/anti-fraud-form.htm>

¹⁹ Teise võimalusena võib väidetavast keelatud käitumisest teatada otse Euroopa Pettustevastasesse Ametisse (OLAF). Üksikasjalikud andmed OLAFi poole pöördumiseks saab aadressilt:

http://ec.europa.eu/anti_fraud/contacts/index_en.htm. Äripartnerid võivad kohastel juhtudel ka paluda oma tavapärasel EIP kontaktisikul ühendada neid uurimisosakonnaga.

²⁰ Haldusomavoli tähendab puudulikku haldust või haldusülesannete täitmata jätmist. Sellega on tegemist, kui EIP Grupp ei tegutse kooskõlas kohaldatavate õigusaktide ja/või kehtestatud poliitikameetmete, standardite ja menetlustega, eirab hea haldustava põhimõtteid või rikub inimõigusi. Mõned hea haldustava põhimõtete eiramise näited on vastavalt Euroopa ombudsmani poolt sätestatule järgmised: halduseeskirjade eiramine, ebaõiglus, diskrimineerimine, võimu kuritarvitamine, vastamata jätmine, teabe andmisest keeldumine ja põhjendamatu viivitamine. Haldusomavoli võib seonduda ka EIP Grupi tegevuse keskkonna- või sotsiaalse mõjuga ja projektitsükliga seotud põhimõtetega ning teiste kohaldatavate EIP poliitika põhimõtetega. See poliitika on kättesaadav aadressil:

<http://www.eib.org/infocentre/publications/all/complaints-mechanism-policy.htm>

VII. UURIMISE LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED²¹

(A) Uurimise läbiviimise õigus

45. Peainspeksioon, kes teeb oma pettuste uurimise osakonna kaudu tihedat ja täiesti läbipaistvat koostööd OLAFiga, vastutab:
- teadete vastuvõtmise eest väidetava või kahtlustatava keelatud käitumise juhtude kohta EIP tegevuses või juhul, kui sellesse on kaasatud EIP juhtorgani liikmed ja personal;
 - selliste küsimuste uurimise eest ja otsese koostöö eest OLAFiga, et hõlbustada viimase juurdlusi; ning
 - selle eest, et teatada oma järeldustest presidendile, OLAFile ja auditikomisjonile, kellel on ülevaataja funktsioon, ning teistele töötajatele teadmismajaduse põhiselt.
46. EIP juhtorganite ja töötajate kohta esitatud väidete asjus sisejuurdluste läbiviimisel, mille tulemusel võidakse alata distsiplinaar- või kriminaalmenetlus, taotleb OLAF koostööd EIP pettuste uurimise osakonnaga, välja arvatud juhul, kui ta peab seda juurdluse jaoks kahjulikuks. Olukorras, mis nõuab kiireloomulist reageerimist, võib pettuste uurimise osakond võtta OLAFiga konsulteerides uurimise jaoks vajalikke meetmeid, eelkõige tõendite säilitamiseks.

(B) Sõltumatus

47. Pettuste uurimise osakond on oma ülesannete täitmisel täiesti sõltumatu. Ilma et see piiraks OLAFile antud volitusi, on pettuste uurimise osakonna juhatajal täielik voli alata, jätkata ja lõpetada uurimist ning tema vastustusalasse kuuluvast uurimisest aru anda ilma ette teatamata, ilma ühegi teise isiku või üksuse nõusolekuta või sekkumiseta.

(C) Kutsestandardid

48. Kõik uurimised, mille viib läbi pettuste uurimise osakond, peavad olema õiglased ja erapooletud ning nende puhul tuleb võtta nõuetekohaselt arvesse kõikide asjaosaliste isikute või üksuste õigusi. Väidetavalt üleastumise toime pannud isikute suhtes kehtib süütuse presumpatsioon. Uurimisse kaasatud isikud (olgu need siis uurimisalused või uurimise läbiviijad) peaksid olema teadlikud oma õigustest ja kohustustest ning tagama nendest täiel määral kinnipidamise.
49. Uurimine viiakse eelkõige läbi kooskõlas pangas kehtiva „EIP peainspeksiooni poolt uurimise läbiviimise menetlusega” (ehk „uurimismenetlusega”).

(D) Pettuste uurimise osakonna ja OLAFi juurdepääs teabele

50. EIP juhtorganite liikmed ja personal on kohustatud tegema pettuste uurimise osakonna ja OLAFiga kiirelt, täielikult, tõhusalt ja pettuste uurimise osakonna määratud viisil koostööd, sealhulgas vastama asjaomastele küsimustele ja täitma teabe ja registrikirjete taotlusi.

²¹ Selles jaotises sätestatakse keelatud käitumise juhtude uurimise kord. Uurimisega tegeleb peainspeksioon oma pettuste uurimise osakonna kaudu, järgides ja ilma et see piiraks määrust (EÜ) nr 1073/1999 ja määrust (Euratom) nr 1074/1999 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta, nagu neid on tõlgendanud Euroopa Kohus oma 10. juuli 2003. aasta otsuses (kohtuasi C-15/00, Euroopa Komisjon vs EIP), ja vastavalt juhatajate nõukogu 27. juuli 2004. aasta otsusele EIP koostöö kohta OLAFiga. Väiteid rahapesu ja terrorismi rahastamise juhtude kohta uurib pettuste uurimise osakond tihedas koostöös vastavuskontrolli juhi bürooga.

51. Pettuste uurimise osakonnal ja OLAFil on uurimise läbiviimiseks täielik juurdepääs kogu asjaomasele personalile, teabele, kõikidele dokumentidele ja andmetele, kaasa arvatud elektroonilistele andmetele EIPs, vastavalt kohaldatavatele menetlustele.
52. Pettuste uurimise osakonnal ja OLAFil on õigus vastavalt vajadusele kontrollida asjaomaste projektiga seotud osapoolte või EIP teiste vastaspoolte ja partnerite raamatupidamist ja kirjeid ning teha neist koopiaid.
53. Pank võib sõlmida õiguskaitseseorganite või muude samalaadsete organisatsioonidega vastastikuse mõistmise memorandumid, et hõlbustada vastastikuse tähtsusega juhtudes teabevahetust kahtlustatava keelatud käitumise asjus, tingimusel et nad järgivad kohaldatavaid andmekaitsetsätteid.
54. Samamoodi võib pank taotleda oma uurimistega seotud kohtumenetlustes tsiviilhageja staatust, kui seda peetakse panga huvides vajalikuks, nimelt selleks, et pank saaks kahtlustatava keelatud käitumise kohta maksimaalselt teavet ja tõendeid.

(E) Konfidentsiaalsus

55. Panga teabele juurdepääsu eeskirjade kohaselt hoitakse kogu uurimise vältel kogutud ja koostatud teavet ja kõiki dokumente, mis ei ole juba üldkasutatavad, rangelt konfidentsiaalsena. Kogutud teabe konfidentsiaalsust tuleb hoida nii asjaomaste isikute kui ka uurimise puutumatus huvides.
56. Eelkõige tuleb uurimise ajal respektida uurimisaluse, tunnistajate ja informaatoreid identiteedi konfidentsiaalsust, kuivõrd see ei ole uurimise huvidega vastuolus.
57. Pettuste uurimise osakond avaldab sellist teavet ja dokumente kirjalikult ainult isikutele või üksustele, kes on volitatud neid vastu võtma, või muul viisil teadmishuviduse põhised.

(F) EIP juhtorganite liikmete ja personali õigused

58. EIP juhtorganite või personali liikmel, kelle suhtes viiakse läbi uurimist, on õigus nõuetekohastele menetlusõigustele, eelkõige õigusele, et teda teavitatakse sellest asjaolust võimalikult varakult, välja arvatud juhul, kui on kindlaks tehtud, et see oleks uurimisele kahjulik. Käesoleva poliitika sätteid, uurimismenetlust ja asjakohane tegevusjuhend moodustavad juhtorganite liikmete ja personali õiguste raamistiku uurimise ajal.
59. Igal juhul teavitatakse juhtorganite liiget või töötajat, kelle suhtes viiakse läbi uurimist, tema vastu esitatud väidetest ja tõenditest ning võimalusest vastata enne, kui võetakse meetmeid tema vastu.
60. Kahtlustatava üleastumise uurimist alustatakse viivitamatult ja see viiakse lõpule mõistliku aja jooksul.

VIII. ANDMEKAITSE

61. Isikuandmete töötlemist käesoleva poliitika raames juhitakse vastavalt panga suhtes kehtivates määrustes sätestatud põhimõtetele ja eeskirjadele²² ning Euroopa andmekaitseinspektori avaldatud asjaomastele arvamustele.
62. Igal kaasatud isikul on õigus enda kohta kogutud andmetega tutvuda, neid parandada ja (teatud asjaoludel) blokeerida, võttes ühendust andmetöötlust kontrolliva isikuga²³. Nad võivad ka igal ajal võtta ühendust Euroopa andmekaitseinspektoriga,²⁴ et kontrollida, et asjaomaste sätetega antud õigustest on kinni peetud.

IX. DISTSIPLINAARVASTUTUS

63. Panga president otsustab asjakohased ja proportsionaalsed distsiplinaarmedmed kooskõlas personalieeskirjade artiklitega 38 raskusastet ja võimalikke raskendavaid ja/või leevendavaid asjaolusid. -40, võttes
64. Kui asjasse on segatud panga juhtorgani liige, siis teavitab president või kohastel juhtudel auditikomisjon sellest panga pädevat otsustusorganit.
65. Igasugune otsus immuniteedi tühistamiseks seoses siseuurimisega võetakse vastu kooskõlas Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide protokolliga²⁵.

X. ESILDISED JA ABI TEISTELE AMETITELE

(a) Riikide ametiasutused

66. Pettuste uurimise osakond võib kahtlustatava keelatud käitumise juhu anda edasiseks uurimiseks ja/või kriminaalvastutusele võtmiseks üle riigi ametiasutusele ELis ja/või väljaspool ELi ning anda täiendavat abi, kui seda taotletakse. Kui aga juurdlust on läbi viinud OLAF, siis edastab OLAF kohastel juhtudel oma lõpparuande pädevatele ametiasutustele.
67. Kui uurimist kahtlustatavas keelatud käitumises alustab riigi ametiasutus ja see võib puudutada EIP rahastamist, siis suhtleb pettuste uurimise osakond talitustega konsulteerides riigi ametiasutustega ja annab neile asjakohast abi.
68. Kui uurimisega tegelevad kohtud, õiguskaitseasutused, haldus-, õigus- või maksuametid, siis võib pettuste uurimise osakond otsustada oodata ära sellise uurimise tulemusel ja taotleda enne edasist tegutsemist koopiati nende asutuste otsustustest.

(b) Rahvusvahelised organisatsioonid

69. Pettuste uurimise osakond võib teabe avalikustamist käsitlevaid panga eeskirju ja menetlusi ning kohaldatavaid andmekaitse-eeskirju järgides osutada abi teiste

²² Eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8/1, 12.1.2001).

²³ Andmetöötlust kontrolliva isikuga saab ühendust võtta järgmisel aadressil: investigations@eib.org

²⁴ www.edps.europa.eu

²⁵ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:12006E/PRO/36:EN:HTML> (Vt artiklid 18, 19 ja 22)

rahvusvaheliste finantsasutuste uurimisüksustele ja jagada nendega oma järeldusi ja/või asjaomast teavet.

70. Samamoodi võib pettuste uurimise osakond osutada kahtlustatava keelatud käitumise asjus abi ka teistele rahvusvahelistele organisatsioonidele ja ametitele.

XI. MITMESUGUST

71. Pettuste uurimise osakond koostab ja esitab direktorite nõukogule ja auditikomisjonile enne panga veebisaidil avaldamist uurimiste aastaaruande, milles on üldjoontes kirjeldatud tema tegevust eelneval aastal.

72. Käesoleva poliitika ametlik läbivaatamine toimub regulaarselt. EIP veebisaidil on avaldatud e-aadress (infodesk@eib.org), kuhu saab saata kommentaare.

73. Poliitika ajakohastamisel võetakse aluseks:

- a. muudatused ELi õigusaktides, näiteks direktiivides jne;
- b. kokkulepped rahvusvaheliste finantsasutuste vahel ja rahvusvahelised parimad tavad;
- c. muudatused EIP poliitikapõhimõtetes ja menetlustes ning
- d. muud muudatused, mida EIP peab vajalikuks ja asjakohaseks.

Kontaktandmed

Üldinfo:

Infolaud

☎ +352 4379-22000

☎ +352 4379-62000

✉ info@eib.org

Euroopa Investeerimispank

98-100, boulevard Konrad Adenauer

L-2950 Luxembourg

☎ +352 4379-1

☎ +352 437704

www.eib.org